

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

Факультет іноземної та слов'янської філології

Кафедра теорії та практики романо-германських мов

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету
іноземної та слов'янської

філології

Н.І. Кириленко

«30» серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Теоретичний курс з другої іноземної мови (французької)

галузь знань **01 Освіта**

Спеціальність **014 Середня освіта (Мова і література (англійська))**

освітньо-професійна програма **Середня освіта (Англійська та французька
мови)**

перший рівень вищої освіти

Мова навчання **французька**

Погоджено науково-методичною
комісією факультету іноземної та
слов'янської філології

«30» серпня 2019 р.

Голова

Семенов О.М., д.пед.н., проф.

Суми - 2019

Розробник:

Божко І.С., к.ф.н., старший викладач

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри теорії та практики романо-германських мов
Протокол № 1 від «28» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри

Солощенко В.М., к.п.н., доцент

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Перший (бакалаврський) рівень	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
4-й			
Семестр			
8-й			
Лекції			
18 год.			
Практичні, семінарські			
12 год.			
Лабораторні			
год.		год.	
Самостійна робота			
58 год.			
Консультації:			
2 год.			
Вид контролю:			
залік			
Загальна кількість годин - 90			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Основною метою загальнотеоретичного курсу є ознайомити студентів з теоретичними основами історії, теоретичної граматики, теоретичної фонетики, лексикології, лексикографії, стилістики французької мови.

Завдання курсу:

- узагальнення та систематизація теоретичних знань про французьку мову;
- розширення нормативних відомостей про французьку як другу іноземну мову;
- удосконалення професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти **повинні**:

- **знати** і розуміти основні теоретичні положення курсу;
- **вміти** аналізувати та узагальнювати вивчений матеріал, використовувати отримані теоретичні знання у практиці викладання французької мови.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліна передбачає засвоєння курсу французької мови як другої іноземної на першому, другому, третьому та четвертому роках навчання. Для ефективного засвоєння курсу необхідними є знання загального мовознавства, теоретичних дисциплін першої мови: теоретичної фонетики, лексикології, теоретичної граматики, стилістики.

3. Результати навчання за дисципліною

<p style="text-align: center;">Знання</p>	<p style="text-align: center;">ПРЗ 4 ПРЗ 7</p>	<p>ПРЗ-4. Знання та усвідомлення сучасних філологічних і дидактичних засад навчання іноземної мови та світової літератури, особливостей використання мовних одиниць у певному контексті. ПРЗ-7. Обізнаність із елементами теоретичного й експериментального дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації.</p>
<p style="text-align: center;">Уміння:</p>	<p style="text-align: center;">ПРУ 1. ПРУ 6.</p>	<p>ПРУ-1. Уміння оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності. ПРУ-6. Уміння використання гуманістичного потенціалу іноземної мови та світової літератури для формування духовного світу юного покоління України.</p>

Комунікація:	ПРК 1 ПРК 3.	ПРК-1. Володіння комунікативною компетентністю з української та іноземної мов, здатність удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень. ПРК-3. Здатність забезпечити діалог культур у процесі вивчення іноземної мови та світової літератури, створення умов для міжкультурної комунікації.
Автономія:	ПРА 3	ПРА-3. Уміння навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А	Студент у повному обсязі викладає вивчений матеріал, дає правильні визначення понять, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтувати свої судження, застосувати знання практично, навести свої приклади, опрацював різні джерела інформації і творчо використав їх при відповіді, виявляє здатність до оригінальних рішень, та вміння аргументовано висловлювати свою точку зору, володіння в повному обсязі базовим лексичним словником, передбаченим програмою. Допускаються 1-2 граматичні та лексичні помилки.
В	Студент добре знає теоретичний матеріал, дає визначення понять, може обґрунтувати свої судження, може систематизувати набуті знання, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження, володіє матеріалом при вирішенні практичних завдань. Студент коректно висловлює свою точку зору, вживає правильно граматичні конструкції, демонструє викладення матеріалу без стилістичних огріхів та вміння висловити і граматично обґрунтувати свою точку зору, володіння в достатньому обсязі базовим лексичним словником, передбаченим програмою. Допускаються 2-3 граматичні та лексичні помилки.
С	Студент добре знає теоретичний матеріал, дає визначення понять, може обґрунтувати свої судження, може систематизувати набуті знання, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження, володіє матеріалом при вирішенні практичних завдань. Демонструє уміння висловлювати власну точку зору,

	володіння в достатньому обсязі базовим лексичним словником, передбаченим програмою. Допускаються 3-4 граматичні та лексичні помилки.
D	Викладення матеріалу не в повному обсязі, неглибоке володіння теоретичним та практичним матеріалом. Тема розкрита без використання активного та пасивного, лексичного та граматичного матеріалу. Студент висловлює особисте ставлення до проблеми поверхово. Допускаються 4-5 граматичних та лексичних помилок.
E	Досить поверхове викладання матеріалу, неповне розкриття суті мовного явища. Студент знає матеріал, без аргументації своїх висновків, без своїх прикладів і не завжди адекватно використовує знання у практичній частині. Допускаються 5-6 мовних помилок.
F	Студент не виконав завдання.
FX	Студент слабо володіє матеріалом, відтворює лише основні положення, знає окремі фрагменти, що складають незначну частину матеріалу. Демонструє невміння висловити та аргументувати свою точку зору на запропоновану тему через недостатній словниковий запас. Допускається понад 6 мовних помилок.

Розподіл балів

Розділ 1					Разом	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5		
Поточний контроль						100
15	15	15	15	10	70	
Контроль самостійної роботи						
5	5	5	5	10	30	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	Відмінно
82 - 89	B	Добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	Задовільно

60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Письмове тестування, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1.

Тема 1. **Les plus importantes tendances de l'évolution de la langue française.** L'histoire de la langue et l'histoire du peuple. L'histoire interne de la langue. La chronologie de l'histoire de la langue française. Les tendances de l'évolution phonétique en ancien français. Les modifications syntagmatiques en vocalisme. Le système vocalique en français au neuvième siècle. Les dialectes français à l'époque médiévale. Le français à l'époque de Renaissance. La formation de la langue littéraire. Les plus anciens textes en français littéraire.

Тема 2. **L'évolution de la syntaxe française et du vocabulaire français.** L'évolution de la syntaxe aux 14e –16e siècles. Le fond primitif du français. L'enrichissement du lexique (dérivation propre et impropre, composition, changement de sens des vocables, emprunts). Le problème de la standardisation du français. Tendances d'évolution du français moderne. Prépositions en ancien français. La parataxe. L'hypotaxe. Synonymie en ancien français. Les sources de l'emprunt. Les doublets étymologiques.

Тема 3. **Les parties du discours. La syntaxe française.** Système des parties du discours en français moderne. Forme et contenu des parties du discours. Transposition des parties du discours. Définition de la syntaxe. Ses liens avec les autres disciplines. Trois approches à l'étude de la proposition. Unités étudiées dans la syntaxe. Unité minimale syntaxique. La forme et le contenu dans la syntaxe. Asymétrie dans la syntaxe. Liaisons syntaxiques : formes et types structuro-sémantiques. Substantif comme partie du discours. Déterminatifs comme partie du discours. Adjectif comme partie du discours. Pronom comme partie du discours. Verbe comme partie du discours. Adverbe comme partie du discours. Groupement de mots en tant qu'unité syntaxique. Éléments stables de la proposition.

Тема 4. **Le caractère particulier du phonétisme du français.** La base articulatoire du français. Phonétisme du français (principes de classification). Les traits particuliers et essentiels du consonantisme français. Classification des voyelles. Tendances contemporaines : voyelles et consonnes.

Тема 5. Sources d'enrichissement du vocabulaire de la langue français. Système de formation des mots du français moderne. Emprunts, néologismes, archaïsmes. Elargissement et restriction du sens du mot, métonymie, métaphore etc. Changement de la sémantique du mot. Formation des mots nouveaux en français. Dérivation par suffixe et par préfixe. Dérivation parasynthétique, dérivation régressive, dérivation impropre, télescopage, composition, etc. Emprunts aux langues classiques, orientales, romanes, germaniques. Différentiation territoriale et sociale du lexique du français moderne. Mots et calques internationaux dans le vocabulaire français. Les synonymes français. Les antonymes français. Les homonymes français.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. робота
РОЗДІЛ 1												
Тема 1. Les plus importantes tendances de l'évolution de la langue française	18	4	2			12						
Тема 2. L'évolution de la syntaxe française et du vocabulaire français	18	4	2			12						
Тема 3. Les parties du discours. La syntaxe française.	18	4	4			10						
Тема 4. Le caractère particulier du phonétisme du français.	18	2	2			14						
Тема 5. Sources d'enrichissement du vocabulaire de la langue français.	18	4	2		2	10						
Усього годин	90	18	12		2	58						

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Les plus importantes tendances de l'évolution de la langue française	4	
2	L'évolution de la syntaxe française et du vocabulaire français	4	
3	Les parties du discours. La syntaxe française	4	
4	Le caractère particulier du phonétisme du français	2	
5	Sources de l'enrichissement du vocabulaire du français	4	
Разом		18	

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Les plus importantes tendances de l'évolution de la langue française	2	
2	L'évolution de la syntaxe française et du vocabulaire français	2	
3	Les parties du discours. La syntaxe française	4	
4	Le caractère particulier du phonétisme du français	2	
5	Sources de l'enrichissement du vocabulaire du français	2	
Разом		12	

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Голотюк, О. В. Теоретичний курс лексикології французької мови: метод. реком. / О. В. Голотюк. – Херсон, 2008.
2. Музейник, Ірина Володимирівна. Лексикологія сучасної французької мови = Lexicologie du Français Moderne : навчально-методичний посібник / Ірина Володимирівна Музейник . – Харків : Видавництво ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2006 . – 104 с. – (Frende ; 168) . - Бібліогр.: с.104 . – На фр. яз.
3. Федоров В.А. Теоретическая фонетика французского языка. Учеб.-метод. пособие. Издательско-полиграфический центр Воронежского государственного университета, 2008.
4. Morochkina Galina. La langue et la civilisation française à travers des siècles. Вінниця, Нова книга, 2011.
5. Popovych M.M. Cours théorique de grammaire française. Morphologie. Чернівці, Букрек, 2010.

6. Голотюк, О. В. Теоретичний курс лексикології французької мови
<http://eKhSUIR.kspu.edu/handle/123456789/435>

7. Smouchtschynska I. *Lexicologie française*, Київ, Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015.

Додаткові:

1. Балли Ш. *Общая лингвистика и вопросы французского языка*. М.: 2015
2. Бенвенист Ш. *Общая лингвистика*. М.: 2014.
3. Викулова Л.Г. и др. *Изучаем теорию языка самостоятельно. Материалы для самостоятельной работы студентов по теоретическим дисциплинам*. М.: 2006.
4. Вольф Е. М. *Функциональная семантика оценки*. М.: 2016.
5. Гак В. Г. *Теоретическая грамматика французского языка*. М.: 2016.
7. Кобозева И. М. *Лингвистическая семантика*. М.: 2000.
8. Назарян А.Г. *Фразеология современного французского языка*, К.: 2016
9. Grevisse M. *Le bon usage*. P. 2017
10. Martinet A. *Syntaxe générale*. P.: 2016.
11. Dubois J. *Grammaire structurale du français. Nom – pronom. Verbe*. P.: 1965.
12. *Grammaire Larousse du français contemporain*. P.:2015.
13. *Le français dans tous les sens*. Henriette Walter. Robert Laffont, Paris, 2014

Інформаційні ресурси:

1. http://www.cslf.gouv.qc.ca/bibliotheque-virtuelle/publication-html/?tx_igccpplus_pi4%5Bfile%5D=publications/pubf101/f101p1b.html - про мовну норму у віртуальній бібліотеці вищої ради французької мови у Квебеку.
2. <https://www.etudes-litteraires.com/bac-francais/figures-de-style.php> - словничок стилістичних фігур з прикладами.
3. <http://focus.tv5monde.com/registres-de-langue/> - реєстри мовлення з прикладами
4. <https://www.verbotonale-phonetique.com/norme-phonetique-francais/> - стаття, присвячена орфоепічній нормі французької мови.
5. https://www.lexpress.fr/culture/livre/questions-a_802093.html - інтерв'ю Клода Дюнтонна про відмінності між різними реєстрами усного мовлення (арго, фамільярне мовлення, повсякденне мовлення)
6. https://www.academia.edu/13105336/Vocabulaire_familier_populaire_grossier_argot_Quelles_diff%C3%A9rences_ - стаття Крістель Ферраріс про відмінності між усними стилями мовлення у французькій мові.
7. https://www.lexpress.fr/culture/livre/ecrivains-quels-mots-avez-vous-inventes_801863.html - стаття про авторські неологізми французької мови
8. <https://www.etudes-litteraires.com/lexicographie.php> - короткий огляд основних питань лексикології й лексикографії.
9. <http://www.espacefrancais.com/les-origines-des-mots-francais/> - сторінка, присвячена запозиченням у французькій мові.

10. <http://www.home.uni-osnabrueck.de/bschwisc/archives/formation.htm> - сторінка, присвячена лексичній морфології французької мови.
11. <https://www.lexilogos.com/argot.htm> - перелік словників аргю французької мови з посиланнями на них.
12. http://www.axl.cefanelaval.ca/francophonie/HIST_FR_s92_Emprunts.htm - запозичення у французькій мові.
13. <https://www.youtube.com/watch?v=VVXbYFoIg5E&t=1s> – відео про верлан.
14. <https://www.youtube.com/watch?v=qNGWJiZx3YU> – про походження французької мови.
15. <https://www.youtube.com/watch?v=6v6oKnWmхао> – функціональні частки

**8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення,
використання яких передбачає навчальна дисципліна**

Засоби відтворення відео, проектор та комп'ютер для демонстрації презентацій.